

MUAMMER DOLMACI: BİR ALİMİN HATIRASI

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Ahmedullâhe Teâlâ Hamden kesîran tay-yiben mübâroken fîh. Alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve medeninâ ve Şefîi zünûbenâ Muhammedini'l Mustafâ. Ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi ihsânin ilâ yevmiddîn.

Aziz ve muhterem misafirlerimiz. Vefakar kardeşlerimiz. Peygamber (sav) hadîs-i şerîflerinde;

الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ. أَبُو نَعِيمٍ وَالِدَيْمِيٌّ وَابْنُ
النَّجَّارِ عَنِ الْبَرَاءِ¹

el-Ulemâü veresetü'l-enbiyâi buyurmuşlar. İlmiyle amel olan hakiki mü'min-i kâmil alimler Peygamberlerin hakiki varisleridirler. Alimler şehitlerden de üstündürler. Şehitler cennete bigayri hisâb dahil olur. Alimler cennetin kapısında durdurulur. İstediklerinize

¹ Deylemî, *el-Firdevs*, III, 75, r. 4209; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, IV, 384, r. 5705; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 135, r. 28679.

şefaât eyleyin, diye kendilerine ruhsat ve müsaade olunur. Bu hadîs-i şerîfin zikrinden sonra; sözü, andığımız kardeşime getirmek istiyorum.

Muammer Dolmacı kardeşimizi hocamız *rahmetullahi aleyh* Muhammed Zahid Kotku *kaddesallahu sırrahul aziz* hazretleri çok seviyordu. Bir gün İskenderpaşa Camisi'nde avluya bakan odasında otururken, rahmetli Muammer Dolmacı kardeşimizden kendisine bir tebrikname gelmiş. Tek bir sayfa. Üzerinde altı yedi satır var. Zarfı açıp hocamız okuduktan sonra yüzü ışıl ışıl ışıldadı. Bir tebesüm, bir memnunluk, bir sürur yayıldı simasına. Çok beğendiği, çok sevindiği anlaşılıyordu. Mektubu bana uzattı. “Bak. Mektup nasıl yazılır gör.” dedi. Ben de o münasebetle kendi zâtına yazılmış olan mektubu okudum.

Şimdi esef ediyorum, keşke rica etseydim o mektubu yanıma alsaydım diye. Son derece zarif ifadelerle Muammer Dolmacı, hocamıza tebriklerini saygılarını arz ediyor ve ellerinden öptüğünü söylüyordu. Hocamız *rahmetullahi aleyh* kendisini gerçekten çok seviyordu. Muammer Dolmacı kardeşimizin de

benim ortaokul çağlarımdan itibaren, tekkemizin ihvanını ilk gördüğümüz zamanlardan beri müşahedem, tekkemizin dervişlerinin en önde gelen en tatlı en sevimli simalarından olduğu idi.

Konuşmasa dahi o tatlı simasıyla tebesümümüyle tanımayan insanları bir hassesi vardı üzerinde. Bizler onu gördükçe hem mühendis hem ne kadar edepli hem ne kadar terbiyeli hem ne kadar tatlı diye. Dine, imana, ahlâka, ulvî duygulara doğru bir iştihak, bir gayret, bir heves hâsıl olurdu kendisini görmekten. Her şeyi gibi sedası da tatlı idi.

Hocamız *rahmetullahi aleyh* zikir meclislerinin arkasından. Haydi bakalım Muammer, diye işaret buyururdu. Ve Muammer Dolmacı kardeşimiz herhalde dünyanın en güzel ilahilerini en tatlı sesiyle en güzel tarzda okurdu. Hepimiz mesrur olurduk. Kardeşlerimizin okuduğu aşırılardan sonuncusunda buyuruluyor ki:

a. **Ey İman Edenler Allah'tan Korkun, Takva Sahibi Olun**

Bismillâhirrahmânirrahîm.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا
2 قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

Ey iman edenler Allah'tan korkun. Bu dünyadayken âhirete ne ameller işleyip neler gönderdiğinizize bakın. Dikkat edin. Kendinizi kontrol edin.

Vettekullah innallahe habirun bima ta'melun. Takvâ sahibi olun. Allah'tan korkun, sakının. Çünkü Allah yaptığınız her ameli görüp hakkıyla bilmektedir. Allah'ın gördüğünü bilerek kötü ameller işlemekten uzak durun. Âhirette Allah'ın mükâfatlar vereceğini düşünerek oraya göndereceğiniz amellerin mükâfata layık ameller olmasına ihtimam edin.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ
3 أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Sakın Allah'ı unutanlardan olmayın. Allah ceza olarak kendisini, kendisinin menfaatlerini unutturur öyle kimselere. Onlar fasıklar-

² 2/Bakara, 254.

³ 59/Haşr, 19.

dır. Fasıkların ta kendileridir buyuruluyor. Muammer Dolmacı kardeşimiz zikir erbabından idi. Nisyanın mukabili olan, makbul tarafı olan -nisyan unutmak, zikir anmak, hatırlamak- ehl-i zikir, ehl-i fikir, ehl-i tefekkür kardeşimiz idi. Allahu Teâlâ hazretleri:

وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا⁴

Allah'ı çok zikreden mü'min erkeklere, Allah'ı çok zikreden mü'min hanımefendilere, mağfiretini bahşeyleyip onlara ecr-i azîm ihsan edeceğini bu âyet-i kerîmesinde ihsas buyuruyor. Muammer Dolmacı kardeşimiz de o cümleden Allahu Teâlâ hazretlerinin mağfiretine, rahmetine, rahmetine erenlerden olur. Olsun. Olduğuna kanaatimiz var. Rab-bimizin lütfundan öyle diliyoruz.

Bir başka hadîs-i şerîfte Peygamber *sal-lallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyurmuş-lar ki:

الْمُؤْمِنُونَ لَا يَمُوتُونَ بَلْ يُنْقَلُونَ مِنْ دَارٍ إِلَى دَارٍ

⁴ 33/Ahzab, 35.

Mü'minler bilirler ki ölüm yok. Ölmek yok. Bu bir rıhlettir, göçmektir. Şu fânî dünyadan ebedî olan aleme, mihnet diyarından rahmet alemine göçmektir. O bakımdan şu anma toplantısının belki nice işaretlerden kardeşimizin güzel hâllerinden ve hakkında şehadet eden insanların çokluğundan sezdiğimiz kadarıyla muhakkak ki rahmeti Rahmân'a intikal etmiştir.

Belki bir hüznün toplantısı olmaması, bir sevinç toplantısı olması lazım ki bu kadar insan Türkiye'nin her yerinden duyan severek koşmuştur. Kabri başında ne kadar güzel konuşmalar yapan, ne kadar mübarek insanlar var. Kim bilir ne evliyâlar vardı. Aradan seneler geçiyor. Sevdikleri onun sevgisini unutamıyorlar.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri had'is-i şer'iflerinde buyurmuşlar ki: "Mü'minler bir zât hakkında hüsn-ü şehadette bulunurlarsa, ben onun hakkındaki her şeyini bilmeme rağmen kendi bilgilerimi bırakırım. Kullarımın şehadetini kabul ederim." Demek ki vefat eden insanların arkasından hüsn-ü şehadet edenlerin çokluğu, Rabbimi-

zin o kimseye rahmetini bahşetmesine de vesile oluyor. Nice nice insanların gönülden ivazsız, garazsız, maksatsız hakiki bir İslâm kardeşliğinin gerçek tezahürü ile onu sevdiğini biliyoruz. O hadis yönünden de kendisinin imrenilecek durumda olduğu muhakkak. Bir başka hadîs-i şerîfinde Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyurdular ki:

المؤمنُ يألفُ ويؤلفُ، ولا خيرَ فيمن لا يألفُ، ولا
يؤلفُ

Müslüman kendisi tatlıdır. Başkalarıyla hoş geçinir. Başkaları yanına sokulabilir. Kendisiyle hoş geçinirler. “Kendisi başkalarına yanaşmayan, başkalarını yanına yanaştırmayan, ülfetsiz, soğuk kimselerde hiçbir hayır yoktur.” buyuruyor Peygamber Efendimiz. Bu hadîs-i şerîfin ışığında rahmetli kardeşimize baktığımız zaman herkesin gönlünü fethetmiş bir kimse olduğunu görüyoruz. Hatırlıyorum, siyasî çalışmaları dolayısıyla uzun zamanlar yanında çalıştığı hemşehrisi bazı kimselerin, inancı dolayısıyla karşısında olmuştu. Ama hiçbir zaman onların ona kırıldığını sanmıyorum. Çünkü hem inancına göre yaşamasını

bilirdi, yapması gereken şeyi Allah'ın rızasına uygun yapmayı bilirdi. Hem de muhaliflerinin bile gönlünü hoş etmesini bilirdi.

Bayındırlık Bakanlığı'nın merdivenlerinden çıkıyordum. Merhum müsteşar idi. Yukardan aşağıya bir kalabalık iniyordu. Beni tanımazlar. Ben onları tanımam. Şöyle kalabalığa baktım 10-15 kişi iniyorlar. Bir heyet halinde bakanlığa gelmişler dönüyorlar. Bir tanesi ötekilere dönmüş, yüksek sesle şöyle diyordu. "Aşk olsun. İşimizi yapmadı ama yine seviyoruz yine memmunuz." Demek ki istedikleri kanuna uygun değildi.

Nizama uygun değildi. Hakkaniyete uygun değildi ama yine de onları bu işin olamayacağına o kadar güzel tarzda ikna etmiş ki yanındakiler memnun ayrılmışlar. İşleri yapılmadığı halde. Böyle bir insanı tanımadım, başka bir insan. Karşı taraf reddedildiği zaman daima kırılır. Veyahut reddeden kimse, karşı tarafı kırmadan reddetmesini bu kadar güzel beceremez.

Hocamıza bağlılığının bir hatırasını nakletmek istiyorum. Bir zât ile bakanlıktaki çalışmalarını sırasında suistimalini, kusurunu,

küstahlığını, gördüğü için herhalde onu vazifeden almaya karar vermiş. Böylece arası bozulmuş. Fakat o şahıs da bir ara hocamıza gelip hürmet izhar etmiş el öpmüş bir kimseydi. Belki ihvanı olmuştu hocamızın. Sakal bırakmıştı. Gitmiş hocamızla konuşmuş. Hocamız hepsinin halini bilen bir kimse. Ben Ankara'ya giderken dedi ki:

“Muammere selam söyle, o zâta o ihraç işlemini yapmasın.” Ben de hocamızın selamını tebliğe gittim, söyledim. Anlaşılan o küstah zât çok üzmüş merhumu, burasına gelmiş. Çok kızmış olduğu anlaşılıyor. Ben hocamızın selamıyla beraber o zâta dokunmayın, makamından etmesin, memuriyetten atmasın diye söyleyince sanki koltuğunda şöyle bir darbe yemiş gibi sallandı. Kıpkırmızı kesildi. Ama çok çabuk topladı kendisini. “Başüstüne. Başüstüne.” dedi. “Hiç olmazsa müracaat edeceği yeri biliyor. Affettim.” dedi.

b. Takvâ Ehlinin Bir Sıfatı da Kızgınlığını Yutabilmesidir

5 وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ

⁵ 3/Âl-i İmrân, 134.

Âyet-i kerîmede takvâ ehli insanların bir sıfatı da gayzını, kızgınlığını yutabilmek vasfıdır. O vasfını da, o güzel sıfatını da, o der-vișâne sıfatını da orada müşahade ettim. O kadar asabi bir insanın hocasına bu kadar büyük saygı ile, o kadar çabuk gayzına hakim olup teskin edip kendi kızgınlığını; o kadar sakin bir karar vermesi ve olaydaki en güzel cehpeyi görüp yorum yapabilmesi.

“Aferin. Müracaat edeceği yeri hiç olmazsa bilmiş.” diye cevabı çok takdirimi kazanmıştı. Bendenizin vazifeye başladığım sıralarda çeşitli üzüntülerim, sıkıntılarımla olmuştu. O sıkıntılar içinde, sayılı birkaç kişinin içinde, hiç tereddüt ve sıkıntı göstermeden en yakın yardımı, desteği bize sağlayan kardeşlerimizden biri Muammer Dolmacı’ydı.

Çok hoşnut ve razıyım. Vefatına sebep olan kazanın olduğu gecedan bir gün önce bizde idi. “Ankara’ya gidiyorum. Bir emriniz var mı?” diye tevâzuan böyle sormuştu. Ben de bazı müşkül meselelerimi kardeşâne kendisine açmıştım. O müşkül işlerde onların halline koşmak için Ankara’ya gidiyordu. Vazife başında gidiyordu.

Bir şeyi düşünüyorum. Bizim onun hakkında sevinmemiz lazım. Geride kalanlar ağlayacaksa kendilerine ağlasınlar. Yakınlarına sabr-ı cemil ve böylece ecr-i cezîl kazanmalarını temenni ederim. Geride bıraktıkları kıymetli yavrularımız, evlatlarına, babalarına en güzel evlatlık vazifelerini yapma şeklini söylemek istiyorum.

Bir insan vefat ettiği zaman amel defteri kapanır. Üç kişi müstesna. Üç şeyi yapmış kimse, üç şeyin sahibi müstesnadır. Arkasından faydalanılan bir ilim, bir kitap, bir talebe bırakan kişi. Alim. Onun defteri kapanmaz. Mesela İmam Gazâlî. 1111 senesinde vefat etmiş. 1989 defter-i âmâli kapanmadı. Sevaplar yazılmaya devam ediyor. Çünkü herkesin evinde İmam Gazâlî'nin eserleri var.

Diğer bir kimse, faydalanılan bir hayır müessesesi bırakanın defteri amali kapanmaz. Kuyu açmış, çeşme yaptırmış, köprü yaptırmış, bina yaptırmış, cami yaptırmış, hayır yaptırmış, hasenât yaptırmış. İstifade ediliyor. Ağaç dikmiş faydalanılıyor. Bunun sahibinin defteri bu hayırlar devam ettiği müddetçe sadaka-i câriyesi, sadakası cereyan

ettiği müddetçe, faydalandığı devam ettiği müddetçe sevap almaya devam eder. Defter-i âmâli kapanmaz.

Kardeşimizin bu bakımdan da bahtı çok açıktır. Bizim Hakyol Vakfı'nın ve diğer hayır işlerimizin en başta gelen, destekçisi ve malî yardım edicisiydi. Onun vefatından sonra bizim hayır işlerimiz bir hayli tezelzüle uğramıştı. Onun ne kadar büyük destek olduğunun alâmeti idi o. Dün Antalya'da Hakyol Vakfı'mızın şubeler toplantısını yaptık. Kardeřlerimize çok çok teşekkür ederim. Allah'a hamd ü senâlar olsun. Şükürler olsun. Öyle geniş, öyle güzel hizmetler hâline gelmiş ki muhakkak ki o hizmetlerde Muammer Dolmacı kardeşimizin de hissesi sadaka-i câriyesi var. Ve sevabı devam ediyor.

Üçüncüsü, arkasından kendisine dua eden salih bir evlat bırakan kimsenin defter-i âmâli kapanmaz. Onun için evlatlarına salih kimseler olmalarını, babalarına en büyük hizmet evlatlık vazifesi olduğunu, hatırlatmak istiyorum. Zaten kendilerini salih biliyorum ama başka dinleyenlere de örnek ve ibret olsun diye söylüyorum. Bir evladın baba-

sına anasına yapacağı en güzel hizmet kendisinin salih bir kimse olmasıdır. Erkekse namazında niyazında ibadetinde taatinde hayrında hasenâtında. Hanımsa mesture, mütesettire, takvâ ehli, âbide, bir kimse olmasıdır.

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemize rızasına uygun ömür sürmeyi nasip eylesin. Cümlemize hüsn-i hâtimeler nasip eylesin. Cümlemize Rabbimizin lütfuna erip; cennetiyle, cemaliyle müşerref olmayı nasip eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29 Rebîü'l-Evvel 1410 / 29.10.1989

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

